

NAGY A NYOMÁS! A berentei XII-es számú frontfejtésen a bányászok, ahol szükséges, pótbiztosító támpókat építenek be. Képiükön Vigh Imre vajúr és Jeles Ferenc csillést látjuk munka közben. (Fotó: Laczó)

Gépek a bányában

A több szénért, a bányászok munkájának megkönnyítéséért

A bányákban használt gépek bizonyítványát szeretnénk többszörösen kiállítani, elősegíteni a bányabeli technika fejlődését, külön-külön is megkülönböztetni az egyes gépfajtákat, azok termelési, gazdasági hatékonyságát. Olyan tapasztalatokat kívánunk rögzíteni és közreadni, amelyet a gépekkel dolgozó bányászok, műszaki szakemberek a gyakorlatban szereztek, s nem utolsósorban fel szeretnénk tárni a gépesítésnek azokat a lehetőségeit, amelyeket helyileg saját kezdeményezésben, saját erőből oldottak meg.

Ezúttal az Ozdvidéki Szénbányák Farkaslyuki Bányauzemét látogattuk meg. Ez a vállalat

legjobban gépesített üzem.

A fenti kérdéskörrel Kriston Bélával, az üzem vezetőjével, valamint Mikó Attila főmérnökkel és Magyar György bányamérnökkel beszélgettünk.

Ez a bánya az elmúlt esztendőben a vállalat legjobban termelő üzeme volt. Több mint 25 000 tonna szenet adott terven felül. Ebben az esztendőben jelentősen növekedett termelési feladata; a tavalyi 305 000 tonnával szemben az idén 326 000 tonnát kell termelniük. Ez a feladat fokozottabb gépesítést, magasabb szintű munka és üzemszervezést feltételez. Ebben az esztendőben a gépi-üzemeltetés aránya ennél a bányánál elérte a 92 százalékot. Nos, nézzük a gépesítés tapasztalatait. A termelésében hosszú távon fejlődő bányát a korszerűsítési követelő szükségesség már 1969-ben eljuttatta az önálló biztosítási frontfejtés üzemeltetéséhez. Akkor a választás a közismert „Dobson” berendezésre esett. A szakemberek sokoldalú tanulmányban vizsgálták a berendezés két és fél éves munkáját. Már előjáróban szükséges azt a következtetést levonni, hogy bár a berendezéssel a bánya körülményei miatt nem érték el a várt optimális eredményt, ennek ellenére egyértelműen állapíthatjuk meg, hogy nélküle a bánya fejlődése nem jutott volna el a jelenlegi kedvező szintre. Az említett idő alatt a berendezéssel kitermeltek 295 607 tonna szenet. A beépítési terv elkészítésekor az volt az elvárás a dobsonos berendezéstől, hogy gazdasági vonatkozásban az üzemi eredményt jelentősen növeli. Műszakilag biztosítja a több-

termelést, a nagyobb teljesítményt, valamint fokozza a termelés biztonságát.

Üzemi politikai szempontból azt várták

a berendezéstől, hogy előnyéből adódóan a bánya dolgozói megtalálják számításukat, s megelégedéssel termeljenek. Végül feltételezték, hogy ezeknek az előnyöknek az érvényesülése hosszabb távon, a berendezés elhasználódásáig meglesz.

Am az üzemi eredményt növelő befolyás nem következett be. A korábbi acéltámasz technológiához viszonyítva a frontfejtéseken a termelés során felmerült költségek alig csökkentek. Az árbevétel viszont csökkent; következtetésül az eredmények is csökkentek. Ime az utókalkuláció: 1969-től 1971 első feléig az acéltámasz költségfordítás tonnánként 105,30 forint alakult, s ugyanebben az időben a dobsonos fronton alig volt jobb: 104,05 forint. Az árbevétel rontó tényezőként a szemhullás változását és a tisztánterelés gondjait kell megemlíteni. Végül következtetésül azt vonhatjuk le, hogy a technikai fejlődés mellett a „Dobson” típusú berendezés a farkaslyuki bányán északi mezőjének körülményei, valamint a berendezés konstrukciós hibái miatt egyik területen sem hozta meg a várt eredményt. Az említett bányában tehát nem ez a megfelelő gép.

Farkaslyukon azonban rövid idő alatt is kitűnően vizsgázott a pajzsos berendezés: a pajzsos frontot 1971 augusztusában indították. Öt hónap alatt lefejtettek vele 75 100 tonna szenet. Teljesítménye átlagban, beleszámítva a fronton dolgozó iparosokat is, 18 tonna műszakonként. A kitűnő konstrukciójú gép rendkívüli előnyét bizonyítja a munkahelyi költségek alakulása is; ez a pajzsos fronton átlagban és tonnánként 29–30 forint. A dobsonos költsége, amelyet a két és fél év alatt egyetlenegyszer ért el: 65, illetve 90 forint. A „Dobson” típusú berendezésre évente 2 millió forint felújítási, karbantartási költség esik, helyesebben szükséges, ezzel szemben a pajzsos berendezésre mindössze 400 000. Az összehasonlításnál azonban feltétlenül meg kell említeni, hogy a pajzsos berendezés e kiváló teljesítményét

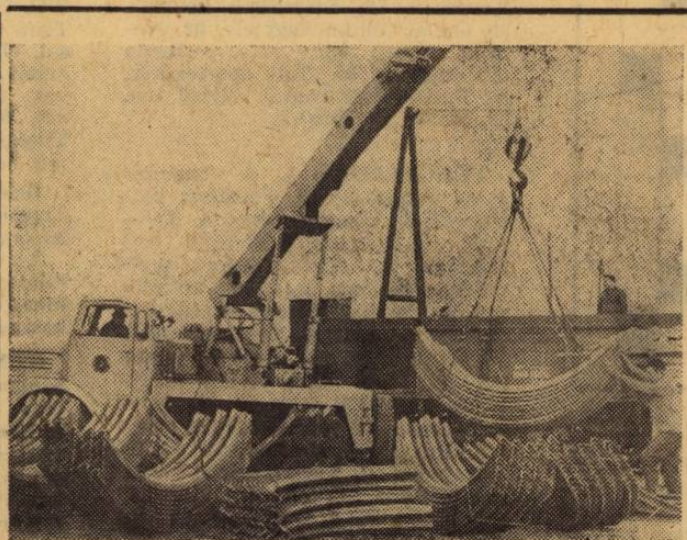
űgynevezett vastagtelepben éri el: a szakemberek azt vallják: ez a berendezés a 2,60–3

méteres vastagságú szénmezők legjobb gépe.

A dobsonos itt Farkaslyukon közepvastag telepben dolgozik, itt legjobban a királdi bányában sikerrel alkalmazott 2 MK-E típusú szovjet berendezés válna be.

A farkaslyuki bánya dolgozói, vezetői és műszakiak mint a korábban már említett gépesítési arány bizonyítja, igen nagy barátai a bánya gépesítésének, a műszaki, technikai fejlesztésnek: számos példa között még meg kell említeni, hogy a frontokat 90 százalékban automatizált szállító berendezés szolgálja ki, amely nem kevesebb mint 1,3 kilométer hosszú, csupán a pajzsos fronton. A végállomáson fél-automatikus, hidraulikus működtetésű csilléltöltő- és továbbító berendezéssel dolgoznak. Ebben az évben megoldják az elővájások gépesítését is: a bánya F6–H típusú elővájógépet kapott. Sokat mond az a szám, hogy ebben az évben a korábban már említett 92 százalékos gépi jövesztéssel együtt az elővájás gépesítését is hozzászámítva, a bánya termelésének 98 százaléka gépi jövesztés útján kerül a felszínre. Megoldódik a bánya teljes komplex gépesítése.

CSENGERI ERVIN

Új TH-biztosító-elemek érkeztek Feketevölgyre. Amikor ott jártunk, éppen pakolták ki a vagonokból.

Dicséretet a Károlyi-brigádnak

AZ EDELENYI Bányauzem kollektívája a tavalyi sikerhez méltóan, igen szép eredménnyel indította az 1972-es esztendőt. Januártól 115,4 százalékos eredménnyel zárta, amely azt jelenti, hogy mintegy 5500 tonna szenet adott az üzem terven felül. Továbbra is igen sokat haladt magáról az I-es telepi fronton dolgozó Bokk András szocialista brigádja. A kiváló kollektíváról eddig is sokat írtunk. Közismert, hogy az Edelényi Bányauzem

II-es telepen hagyományos, kézi jövesztésű bányaművelés folyik. A frontra az elmúlt év közepén került Károlyi István 70 tagú szocialista brigádja. A brigád munkájáról Balogh Béla főmérnökkel beszélgettünk, aki elismeréssel értékelte a kitűnő kollektíva igyekvését.

— Károlyiék már korábban is bizonyították — mondja a főmérnök. — Azelőtt kamrafejtésen dolgoztak kiváló teljesítménnyel. A frontfejtésen viszont nehéz

körülmények közé került a brigád. Sáros, vizes a front, és így különösen az omlasztási munkák tették próbára a bányászokat. Ezt figyelembe vette az üzem vezetősége, és lerövidítették a frontmunkát. Megváltoztattuk a front haladási irányát is. Ezek az intézkedések már javították a brigád munkahelyi körülményeit, és januárban igen szép, közel 40 mázsás teljesítményt értek el, mintegy kétféle frontfejtés mellett.

AZ EDELENYI bányáról köztudott, hogy a II-es telepi front jó minőségű darabos szenet ad. A gazdaságosság, az árbevétel szempontjából igen nagy jelentősége van a II-es telepi frontfejtés zavartalanulásának. Az a vélemény, hogy a sok nehézség után a januári siker jó hangulatot teremtett a dolgozók körében, és bizakodva néznek az 1972-es év feladatai elé. A front azonban még ma is vizes, de remélik, hogy a brigád helytállásával, kitartó munkával hamarosan túl lesznek a nehézségeken. Károlyiék tartják dicséretes munkatempójukat, teljesítik a napi 30 vagonos termelési tervüket. A dicséret szó ezúttal — elismerve a többiek kiváló eredményét — első sorban őket illeti.

(cs.)

Fontos a kivitelezés!

NEM ELŐSZÖR írjuk le: az újítások gyors kivitelezése és a termelésbe való beállítása az újítómozgalom döntő feladatai közé tartozik. A vállalatnak — és természetesen a népgazdaságnak — a legjobb újítási javaslat sem hoz hasznót, ha asztalfiókban hever.

A szocialista brigádok — különösképpen a műhelyi szocialista brigádok — rendkívül sokat tehetnek azért, hogy az újítómozgalom egyik legsúlyosabb kerékkötője — a bevezetés gyakorlati halogatása, a kivitelezés megoldatlansága — felszámolásra kerüljön. Kettős cél, kettős lehetőség, és egyben szép feladatkomplexum adódik abból, ha egy-egy szocialista brigád vállalatot tesz eddig be nem vezetett javaslatok gyors bevezetésére, alkalmazására, illetve széles körű elterjesztésére. Először is a kivitelezési munkák elvégzésével az újítások eredmény-jelentkezésének biztosítékát adja a brigád, másrészt olyan vállalási téma adódik, amely számszerűleg értékelhető és ezzel a vállalás, valamint teljesítés valóságos értékelhetősége is kedvezőbb.

A KÍSÉRLETRE, továbbá hasznosításra elfogadott, de nem megvalósított javaslatok mellett mód van arra, hogy az év közben elfogadott újítások kivitelezésére is vállalatot tegyenek, mégpedig úgy, hogy a szerződésben közzétett határidő előtt elvégzik a kísérlet végrehajtásához, vagy

üzemszerű bevezetéséhez szükséges munkákat.

Mivel az újítások többsége gépezeti jellegű, a patronáló üzemi gépezeti vezetők, művezetők figyelmét is célszerű felhívni a kivitelezések biztosításának eme kedvező lehetőségére, de az iparjogvédelmi előadók, és újítási megbízottaknak sem szabad megfeledkezniük az újítások gyakorlatbavételével járó feladatokról.

A HELYI ADOTTSÁGOK öntevékeny, tervszerű kihasználása, a szocialista brigádok kivitelező munkája tehát garancia lehet.

Pál István

Szénkiadás az Edelényi Bányauzemnél

Somsályi krónika

Bezárás előtt a bánya

A SOMSÁLYI bányászok munkahelyük krónikájának utolsó lapjait írják. Annnyit meg kell mondani róluk: a termelésben mindig jó „tollforgatóknak” bizonyultak. A több mint százszázados bányász krónikájának legszebb fejezetei természetesen a felszabadulás óta íródtak. Nagy színcsáták, helytállás, küzdelem, tisztesség jellemezte mindig a somsályi bányászokat.

Most csupán ebből egyetlen fejezetet kívánunk rögzíteni, egy részletet. Ez év január 16., 17., 18-án úgyne-

vezett üzemszünet volt. Vagyis csak szenet nem termeltek, mert ezeket a napokat arra szánták, hogy az év júniusában bezáró bányából ismét egy részt átadjanak az időnek, kimentsenek a bányából minden hasznos, még használható anyagot.

A munkáról Dósa Zoltán főmérnökkel beszélgettünk: — A terv szerint a IV-es ereszkéi rész kisereléséről volt szó — mondja a főmérnök. — Itt volt a bánya szintje valamennyi dolgozója. A munkára aprólékosan kidolgozott tervet készítettünk, amely jónak is bizonyult, hiszen a munkacsoportok pontosan tudták mit és mennyi idő alatt kell nekik elvégezniük. Csúszás egy nagy akadályunk volt: több közegéből nem indultak az autóbusszok, s így néhány bányászra hiába vártunk, ők meg hiába vártak a buszra.

Igaza van a főmérnöknek. A közlekedéssel mostanában mindenütt igen sok baj van. A felületes személyszállítás gyakran akadályozza a bányák termelését.

A MUNKÁT azonban el kellett végezni. Ezek a napok, mint ismeretes, igen hideg napok voltak. Akik nem tudtak bejönni, azok helyett is dolgozni kellett a többieknek: fokozott erőfeszítéssel. Többek között például ki kellett hozni a bányából 1700 folyóméter vágányt, kilencméteres darabokban, talpas-

tól szedték fel a vágányokat: meg kellett fogni, amint mondták, a munka boldogabbik végét. Benn volt a területen hét folyamatos szállító, kaporó. Föld alatti elosztó és egy elektromos áramlás, Rengeteg cső és egyéb bányanyag. A bányászok egy része ez idő alatt készítette elő a bánya új, de egyben legutolsó frontját indulásra. A frontindulás a közlekedési akadályokat, — hogy nem tudott bejönni minden ember — egy kicsit megsínylette: a bányászok erőfeszítésének köszönhető, hogy a XIII-as siklóli tárópilléren elindulhatott a front, s a termelés, mint azt már a somsályi bányászoktól megszoktuk jóval 100 százalék felett van.

ISMÉT bealaztak hát Somsályon egy régi vágatot: nem maradt ott más, mint néhány, korhadásra ítélt faanyag. Ezzel a bányában eddig 6000 méter vágattal hagytak fel: az összes vágat 40 százalékaival. S mielőtt a táró ajtajára véglegesen rákerül a lakat, a somsályi bányászok úgy számítják, hogy a felszínre küldenek még több mint 62 000 tonna szenet.

(Cs. E.)